

עדיין, כאשר הוחל בהזנקת המיבצע הסודי. הקו המנחה שלו היה נסיון מאקיאחלי לרמות עם שלם.

כך הוסרה המסכה

אויב העיקרי נגדו כחן המיבצע היה העולם הזה. אנשי קבוצת המנהלים, שקיבלו אינפורמציה ממנה מיד מנגנון החושך, ידעו כי שבועון זה אינו מקבל תמיכה כספית מאיש, תלוי כולו בתפוצתו השוטפת. התוכנית וזוממו היתה פשוטה: להקים שבועון מוססה, שיהיה כלי ביטוי לקבוצת המנהלים, יהנה מאמצעים כספיים בלתי מוגבלים ויציע לקורא שבועון המחקר את העולם הזה לפרטי פרטי, יעמיד פנים כאילו גם הוא עיתון בלתי תלוי ואובייקטיבי, אך יהיה גדול פי כמה, מודפס על נייר משותב, ללא כל התחשבות בתחשיב הגיוני.

ביטאון כזה, שיהנה מכל מקורות האינפורמציה של השלטון, כולל אינפורמציה סודית של מנגנוני החושך האדרי, רים, מוכרח היה לשים בצל את העולם הזה, שהופיע אז כתבנית של 20 עמודים בלבד, להוכיח לקורא שלא כדאי לקנותו.

כך הופיע באוגוסט 1956 הגיליון הראשון של השבועון החדש רימון, שהעמיד בחודשים הראשונים להופעתו פנים של שבועון סולידי ומפואר לבית ולמשפחה, הודפס על נייר משותב ושהוצאות הפקתו עלו על מה שכל מ"ל פריט בארץ יכול היה לחלום. בעליו המדומים של השבועון היתה חברת עין וספר בערבון מוגבל, שמנהליה היו שני יהודים תמימים, האחים שלמה ודן טנאי, האחד משרור לא חשבו והשני אדריכל אמיד. הם גייסו למערכתם צוות שכלל כמה מופרעים ידועים וכמה תמימים שלא ידעו במה בדיוק מדובר.

חלפו רק מספר חודשים והמסכה מעל השבועון הוסרה. אז היה כבר ברור כי הטכסס לא הצליח. תפוצתו של רימון היתה אפסית, פיגרה במרחק רב אחרי העולם הזה. רימון לא הצליח לפגוע בעיתון זה כשם שלא הצליחו

שער "רימון"

תריסר נסיונות קודמים. יתכן ובעלי האמיתיים של השבועון היו ממשכים בנסיון להעמיד פנים, לולא אחזה בהם לפתע פאניקה נוראה.

מיבצע סיני של 1956 בא ועבר, ובערב חשוך אחד, יום אחד אחרי שדוד בן-גוריון התרברב ב"מלכות ישראל השלמה מן עד יטבת", נאלץ ביגיי להודיע בקול שבור לעם באמצעות הרדיו כי החליט להחזיר את כל השטחים הכבושים. בביגיי ונאמניו אחזה בהלה היסטורית. הם היו בטוחים כי עתה יעברו ההמונים המאוכזבים למחנהו של מנחם בגין. הם החליטו לנצל מיד את כל המכשירים כדי לקדם את פני הרעה. אחד ממכשירים אלה היה רימון.

הכדוז מלחמה ודרישת ליני

חל בגליון מספר 16 שינה רימון את פרצופו. במקום שבועון משפחתי תמים, המספל בקוסמטיקה של כלבים ובלילה ללא כאבים, הופיעו לפתע בגליון אחד: ראיון מיוחד עם שמעון פרס, מאמר חתום של אהוד אבריאלי ושיירי הלל לוהטים ליומיו של מיבצע סיני.

מאותו שבוע החל המסך להתרומם. רימון התגלה כבטי אונה הפרטי של קבוצת המנהלים. כאשר החל בפברואר 1957 משפטו של עמוס בן-גוריון, אחד המשפטים הפור לטיים הגדולים ביותר בתולדות המדינה, הפך רימון לחץ המורעל של המישר כדי להילחם בו נגד כל מתנגדיו. הקשר בין רימון לבין מנגנון החושך — כינויים של

אין זה עיסוק מזלזל ביותר להוציא מתים מקברם ולגבור בעצמותיהם. אלא שלעיתים אין מנוס מכך. בדרך כלל מקנה החוק סמכות זאת לנציגיו כאשר קשורה גוית המת למעשה פשע, שבקשר אליו התגלו עובדות חדשות אחרי שהגחיה כבר הוטמנה בבור.

דבר מעין זה אירע גם בשבועות האחרונים. עובדות חדשות בקשר למעשה פשע ציבורי יצאו לאור והוצגו לעיני כל. הם התגלו בעזרתו האדיבה של מבצע הפשע עצמו. וכך, למרות שהאיש נהנה מחוק ההתיישנות, שכן מעשה הפשע בו מדובר אירע לפני 12 שנים ויותר, מוטלת חובה על כל מי שהחוק ויסודות הדמוקרטיה במדינה יקרים בעיניו, להוציא את הברמינן הקשור בפשע מקברו ולהעלותו על שולחן הניחוחים.

שמו של הברמינן היה רימון. הוא נקבר בשקט ובצנעה בחודש מאי 1958, אחרי שחי 92 שבועות בלבד. הפשע הציבורי שבוצע לא היה במותו, אלא בהולדתו שנעשתה ברעש והמולה רבה.

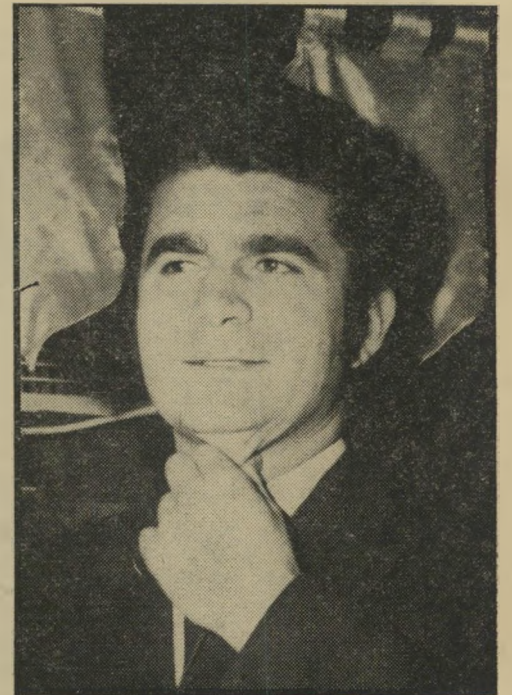
בארץ הזאת חי כיום דור ששמו של הנפטר, זכרונו לקללה, אינו מוכר לו. למענו כדאי לספר מחדש את סיפור הולדתו של אותו יצור מאוס.

לרמות עם שלם

ימים היו ימי יוני 1956. זה עתה סולק משה שרת מן הממשלה כבושת פנים, ומאחוריהקלעים כבר החלו להיטחת החוסים הראשונים של התוכנית החדשה. לפתע הופיע העולם הזה עם גילוי שעורר הדים רבים במדינה: שקיימת במדינה ממשלה סודית, שלטון הצללים, המתחבא מאחורי גבו של דוד בן-גוריון ומרכז בידי שלטון עצום, אשר עמוד התחך שלו הוא מנגנון החושך.

באותם ימים הס היה מלהזכיר את קיומו של שירות הבטחון, אחת הורעות של המוסד לביון, שעסק בין השאר גם בבילוש ובטירור פוליטי, ושהיה כפוף לאיש מיטורי אשר היה ידוע בעיקר בכינויו, שגם אותו אסור היה לפרסם — איסר הקטן (הלוא הוא מיוזענו איסר הראל, לשעבר הלפרין). היה זה העולם הזה שהרביק לאותו מנגנון אפל באותם ימים את הכינוי "מנגנון החושך", כינוי שהפך מאז למושג.

כחברי אותה ממשלה צללים זוהו במפורש שמעון פרס, אהוד אבריאלי וטדי קולק. איש רביעי לא נקרא אז בשמו בפירוש, כדי לא לפגוע בבטחון המדינה. היה זה משה דיין, או רמטכ"ל צה"ל, הממונה על הזרוע הצבאית. כתב אז העולם הזה: "מאמר זה נכתב במורא... זוהי קבוצה שאין לה שם ואין לה כתובת, המחזיקה בידיה את מיטב כוח המהץ והלחץ של המדינה — מבלי להיות קיימת בכלל. זוהי האגודה שאין לה פונקסיחבר ותקנות, החסרה מיפקדה ומטה מיבצעים — אבל הפועלת בתיאום מופתי ואינסטינקטיבי בכל החזיתות. זוהי הכיתה האלמונית שרבים חוששים מפניה, אך שאיש אינו מעז לדבר עליה,

"ד"ר מיקי"

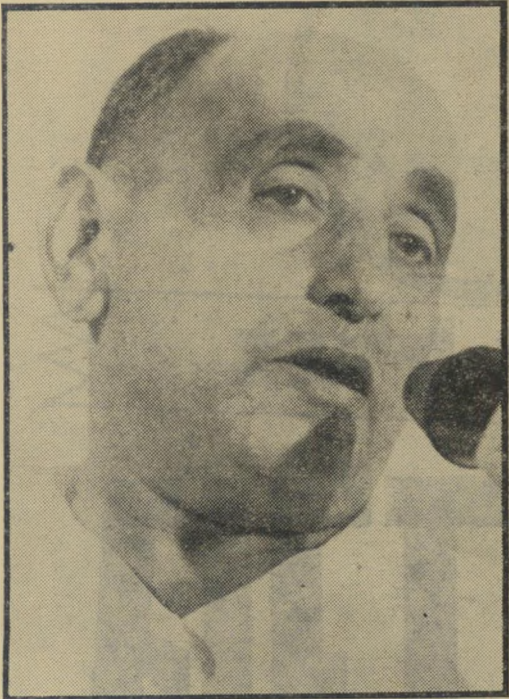
שגם חברי הממשלה ומנהיגי המפלגות משוחחים עליה בקול נמוך. מחוץ לטחח מכשירי האאונה האפשריים" (העולם הזה 976).

כך הופנה בפעם הראשונה הזרקור לעבר כוח פוליטי שיעילותו היתה מותנית דווקא בסודיותו. הקבוצה, שנקראה בשמות רבים, הבחינה בסכנה הכרוכה בכך. אלה מתומכיה שראו את עצמם מומחים לכך החליטו לגייס את מיטב הכוחות כדי לחסל סוף סוף את השבועון הבלתי רצוי.

מסתבר שלא דובר על אמצעים פרימיטיביים כמו הת-נפלויות, חטיפות או פצצות. היה צורך במשהו יותר יעיל ורציני. הדיו על אותו גליון של העולם הזה עוד לא יבשה

שירותי-הבטחון באותם ימים, נעשה גלוי וברור לעיני כל. בעשרות מקרים פירסם אותו שבועון חומר בלעדי שיכול היה לבוא רק מהכיוון הסודי של המנגנונים החשאיים. הוא פתח בסידרת השמצות פרוצות נגד "אויבי המדינה". הוא לא הסתיר עוד את העובדה שהמטרה העיקרית להופעתו בשוק היא להילחם בהעולם הזה.

אחרי שהאשים, תוך שבועות ספורים, את אורי אבנרי כי הוא עומד מאחורי החוגים הלאומיים המחתרתיים וכי הוא סוכן קומוניסטי של מוסקבה, יצא רימון בתביעה גלויה לערוך ליגני באנשי העולם הזה. ביולי 1957 כתב רימון: "... אבנרי הדליק את הפתיל ברכבת הנפץ שלו. אם היא לא תוסר מן המסילה תהיה התפוצצות גדולה מאוד. אחרי שיפוג העשן יתברר לחברה כי מה שהיתה יכולה למנוע בשתיים-שלוש דקות של תבונה לא תוכל לתקן יותר כלל... זאת יודע כל בוחר וכל חייל וכל

"איסר הקטן"

אדם אשר חייו ואותו יקרים לו... כאן מדובר בהסרתה של הרכבת טעונת הנפץ ממסילת חייו החברתיים, כאן מדובר בניפוצו של הקרדום, כאן מדובר במלחמה. המלחמה שהכריז המשטר על העולם הזה היתה מלוכת לכת ובנויה. היא שהובילה את רימון לקברו. בכל תקופת הופעתו לא הזכרנו את רימון אף פעם. כאשר נאלצנו להתייחס אליו, כינינו אותו "שבועון הרפש". רק אחרי שהלך לעולמו, היינו היחידים בארץ הזאת שהספדנו אותו כראוי, תוך כדי נקיבת שמם המפורש של הוריו מולידיו. לא יכולנו אז להצביע בפירוש כי רימון הסרחון היה תר צרת מפורשת של שירותי-הבטחון. לידתו הוסחתה בצירה מחוכמת כדי שמבחינה חוקית לא יתגלו הוריו לעולם.

אולם קבענו אז מפורשות: רימון מומן על ידי מנגנון החושך, מתוך קרנות בסחון סודיות, שאינן כפופות לשום ביקורת, מן הסוג המתקבל כתוצאה משיגור מטוסי-נשק מיסתרניים מעבר לים.

"העולם הזה" גמיל מורא

המדינה כולה, כולל ביטאני המישר האחרים כמו דבר, ידעה כי רימון קשור לשלטון. אולם הקביעה כי הוא מומן והוצא-לאור על-ידי שירותי-הבטחון כדי להילחם בהעולם הזה, נראתה אז לרבים דימוינית מדי, היו שייחסו אותה לתסביך הרדיפה שלנו על-ידי המישר באותם ימים.

העניין כולו צלל לתהומות הנשייה יחד עם רימון. רימון נקבר. קבוצת המנהלים איבדה את כוחה. בן-גוריון פרש מהשלטון. איסר הראל, הממונה הכל יכול על שירותי הבטחון הפך לדמות קומית ומגוחכת. ואילו העולם הזה מוסיף להתקיים עד היום, זכה לייצוג בשתי כנסות — דבר שבאותם הימים היה נחשב על ידי אותם החוגים כקץ כל הקצים.

והנה דווקא עתה, אחרי 12 שנים, קם איסר הראל והודה בפנה מלא כי כל גילויי העולם הזה בקשר לרימון היו אמת לאמיתה. בספרו של בן-הטיפוחים של אותה קבוצת מנהלים שנעלמה ואיבדה מהילתה, הד"ר מיכאל בר-זוהר — הממונה, איסר הראל ועלילות שירותי-הבטחון, — שהופיע בשבועות האחרונים, התפרסם פרק שלם המוקדש לאותה פרשה, ושלא צוטט כפרקים אחרים בעיתונות הישראלית. באותו פרק, הנושא את השם "סכנה אורבת מבפנים", מודה איסר הראל בפעם הראשונה כי היה זה הוא, ששימש באותם הימים בתפקיד הממונה על שירותי הבטחון, שהגה את הרעיון, הגשים אותו ועמד מאחוריו כדי להילחם בי העולם הזה.

וכך מופיעה הפרשה כפי שהיא מצטיירת בעיניהם של איסר הראל ומיקי בר-זוהר:

"באותן שנים הסל העולם הזה את מוראו על חלק נכבד מהמימסד המדיני והמפלגתי בישראל. היה זה עיתון השערוריית היחיד במדינה, שבנוכח סינגנונו, אופי כתבוטיו